

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 2759/75, (ΕΟΚ) αριθ. 2771/75, (ΕΟΚ) αριθ. 2777/75, (ΕΟΚ) αριθ. 1254/1999, (ΕΚ) αριθ. 1255/1999 και (ΕΚ) αριθ. 2529/2001 για τη θέσπιση έκτακτων μέτρων στήριξης της αγοράς

COM(2004) 712 τελικό — 2004/0254 (CNS)

(2005/C 221/10)

Στις 3 Δεκεμβρίου 2004, και σύμφωνα με το άρθρο 37 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, το Συμβούλιο αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής σχετικά με την ανωτέρω πρόταση.

Το αρμόδιο για την προετοιμασία των σχετικών εργασιών ειδικευμένο τμήμα «Γεωργία, ανάπτυξη της υπαίθρου, περιβάλλον», υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 13 Ιανουαρίου 2005 με βάση εισηγητική έκθεση του κ. **Leif Nielsen**.

Κατά την 414^η σύνοδο ολομέλειας της 9^{ης} και 10^{ης} Φεβρουαρίου 2005 (συνεδρίαση της 9ης Φεβρουαρίου 2005), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 135 ψήφους υπέρ και 6 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Ιστορικό

1.1 Η εκδήλωση σοβαρών μεταδοτικών επιζωοτιών όπως παραδείγματος χάριν η σπογγώδης εγκεφαλοπάθεια των βοοειδών (ΣΕΒ), ο αφθώδης πυρετός, η πανώλης των χοίρων και η αιγυπτιακή πανώλη των ορνίθων (Newcastle Disease) είχαν ως αποτέλεσμα τη πρόκληση επανειλημμένων κρίσεων στις αγορές των τομέων ζωικών προϊόντων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Με την εκδήλωση παρόμοιων επιζωοτιών λαμβάνονται μέτρα, όπως μεταξύ άλλων η σφαγή των ζώων και επιβάλλονται περιορισμοί στη διάθεση τους, κ.λ.π. προκειμένου να περιοριστεί η περαιτέρω μετάδοσή τους. Κατά κανόνα, οι δαπάνες στις οποίες υποβάλλονται τα κράτη μέλη λόγω της εκδήλωσης των επιζωοτιών χρηματοδοτούνται κατά 50 % από τους διαθέσιμους πόρους.

1.2 Επιπλέον, επιδεινώνεται και η κατάσταση στην αγορά των σχετικών προϊόντων, μεταξύ άλλων λόγω της απαγόρευσης διάθεσης τους και του αποκλεισμού των σχετικών περιοχών. Στις περιπτώσεις αυτές οι οργανώσεις αγοράς για το χοίρειο κρέας, τα αυγά, το κρέας των πουλερικών, το βόειο κρέας, το γάλα και τα προϊόντα διατροφής όπως και για το πρόβειο και το αιγείο κρέας προβλέπουν μέτρα στήριξης της αγοράς. Καθοριστικής σημασίας προϋπόθεση για τη θέσπιση των εν λόγω έκτακτων μέτρων είναι να έχουν αρχίσει τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη τη λήψη των απαραίτητων κτηνιατρικών διατάξεων για την εξάλειψη των επιζωοτιών. Τα μέτρα για την εξομάλυνση της κατάστασης στην αγορά τίθενται σε ενέργεια μόνον στην έκταση και για το χρονικό διάστημα που είναι απολύτως απαραίτητα για την υποστήριξη της σχετικής αγοράς.

1.3 Τα σχετικά έκτακτα μέτρα που λαμβάνονται από την Επιτροπή σύμφωνα με τη διαδικασία της επιτροπής διαχείρισης προέβλεπαν αρχικά πλήρη κοινοτική χρηματοδότηση για την πανώλη των χοίρων στα τέλη της δεκαετίας του 80 και στις αρχές της δεκαετίας του '90. Το 1992 εφαρμόστηκε για πρώτη φορά εθνική συγχρηματοδότηση για την πανώλη των χοίρων. Λόγω της ασάφειας όσον αφορά την έκταση, η Επιτροπή διατύπωσε το 1994 διευκρίνιση σχετικά με την κοινοτική χρηματοδότηση. Αυτή θα

ανέρχεται στο 70 % για ένα ανώτατο αριθμό ζώων. Εν συνέχεια το ίδιο ποσοστό εφαρμόστηκε και στον τομέα του βοείου κρέατος επ' ευκαιρία της καταπολέμησης της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας και του αφθώδους πυρετού. Από το 2001 η εθνική συγχρηματοδότηση ανήλθε στο 50 % κατόπιν αιτήματος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου να υπάρχει παραλληλισμός μεταξύ συγχρηματοδότησης κτηνιατρικών μέτρων και μέτρων στήριξης των αγορών.

1.4 Το 2003 το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κατόπιν προσφυγής της Γερμανίας, απεφάνθη ότι η Επιτροπή δεν ήταν αρμόδια για να καθιερώσει την εθνική συγχρηματοδότηση σε ποσοστό 30 % σε υπόθεση που αφορούσε τη στήριξη της τιμής του βοείου κρέατος λόγω της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών⁽¹⁾. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δεν ήταν αρμόδια για να συνεχίσει τη μέχρι σήμερα ακολουθούμενη πρακτική και για αυτό προτείνει να ανέλθει στο μέλλον η εθνική συγχρηματοδότηση στο 50 %, διευκρινίζοντας ότι θα αφορά τις οργανώσεις αγοράς των εξής τομέων ζωικών προϊόντων: για το χοίρειο κρέας, τα αυγά, το κρέας των πουλερικών, το βόειο κρέας, το γάλα όπως και για το πρόβειο και το αιγείο κρέας η εθνική συγχρηματοδότηση θα εφαρμόζεται τόσο για την εσωτερική αγορά όσο και για τις αγορές των τρίτων χωρών.

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1 Είναι λυπηρό το γεγονός ότι η Επιτροπή και τα κράτη μέλη από το 1992 δεν τήρησαν την μέχρι σήμερα ισχύουσα γενική αρχή για πλήρη κοινοτική χρηματοδότηση των μέτρων που προβλέπονται στον αποκαλούμενο «πρώτο πυλώνα» της κοινής γεωργικής πολιτικής, μεταξύ των οποίων και τα μέτρα που ελήφθησαν στα πλαίσια των κοινών οργανώσεων των αγορών. Το Συμβούλιο μπορεί με την έγκριση της παρούσας πρότασης, λόγω της φύσης της υπόθεσης να παρεκκλίνει από την αρχή αυτή, την οποία εισήγαγε το ίδιο. Όπως όμως διαπιστώνεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στη σχετική υπόθεση, η Επιτροπή δεν μπορεί να παρεκκλίνει από τις αποφάσεις του Συμβουλίου χωρίς ρητή εξουσιοδότηση του, ανεξάρτητα από το εάν αυτό συμβαίνει με τη συνεργασία των κρατών μελών στις αντίστοιχες επιτροπές διαχείρισης.

⁽¹⁾ Απόφαση της 30.9.2003 αριθ. C-239/01, σ. I-10333

2.2 Οι σχετικές διατάξεις συνεπάγονται σημαντικές δαπάνες, ανάλογα με την έκταση και τη διάρκεια των επιζωοτιών, οι οποίες πρέπει βασικά να χρηματοδοτηθούν σε όλη τους την έκταση με δημόσιους πόρους. Το θέμα της κατανομής μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και κρατών μελών αφορά καταρχάς τη χρηματοδοτική αλληλεγγύη των κρατών μελών. Με την εθνική συγχρηματοδότηση ορισμένα κράτη μέλη θα είναι περισσότερο πρόθυμα και θα έχουν περισσότερες δυνατότητες να καλύψουν τις δαπάνες σε σύγκριση με άλλα. Ορισμένα κράτη μέλη θα διοχετεύσουν άμεσα ή έμμεσα τις σχετικές δαπάνες στον κλάδο, πράγμα που θα προκαλέσει τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, όπως διαπιστώθηκε κατά τη κρίση της σπογγώδους εγκεφαλοπάθειας των βοοειδών.

2.3 Σύμφωνα με την Επιτροπή, τα κράτη μέλη λόγω της εθνικής συγχρηματοδότησης θα καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες για την καταπολέμηση και την πρόληψη των επιζωοτιών. Μολονότι η ΕΟΚΕ κατανοεί το επιχείρημα, εντούτοις δεν αποκλείεται σε ορισμένες περιπτώσεις η απαίτηση αυτή να καθυστερήσει ή να καταστήσει δυσκολότερη τη λήψη αποφάσεων με συνέπεια να μην είναι πλέον αποτελεσματική η καταπολέμηση.

2.4 Η ΕΟΚΕ κατανοεί επίσης τα επιχειρήματα της Επιτροπής, σύμφωνα με τα οποία η πρόταση θα έχει ως αποτέλεσμα την συνέχιση της πρακτικής που ακολουθείται από το 1992 όπως και θα διασφαλίσει τον παραλληλισμό μεταξύ συγχρηματοδότησης κτηνιατρικών μέτρων και μέτρων στήριξης των αγορών.

2.5 Παρόλα αυτά η ΕΟΚΕ φρονεί ότι οι δαπάνες για τη θέσπιση των εκτάκτων μέτρων βάσει των ρυθμίσεων της αγοράς που καθιερώθηκαν αρχικά από το Συμβούλιο βασίζονται στην κοινή ευθύνη και στην οικονομική αλληλεγγύη. Η παραβίαση της αρχής αυτής εγκυμονεί, κατά τη γνώμη της ΕΟΚΕ, τον κίνδυνο να αντιμετωπίζονται οι επιζωοτίες από τα κράτη με διαφορετικό τρόπο, οι οποίες παρά τον αποτελεσματικό έλεγχο και τα προληπτικά μέτρα μπορεί να εκδηλωθούν τυχαία και απρόβλεπτα. Οι συνέπειες στην αγορά πλήττουν και άλλα κράτη μέλη. Επιπλέον, η εθνική συγχρηματοδότηση για τον τομέα αυτό εμπεριέχει τον κίνδυνο να εξαπλωθεί και σε άλλους τομείς με συνέπεια την περαιτέρω επανεθνικοποίηση της κοινής γεωργικής πολιτικής.

2.6 Εάν όμως παρόλα αυτά η πρόταση της Επιτροπής τύχει υποστήριξης, η υπαγωγή της χρηματοοικονομικής συμβολής των κρατών μελών, σύμφωνα με τον κανονισμό, στις διατάξεις της Συνθήκης για τις κρατικές ενισχύσεις θα είναι διοικητικά επαχθής και αδικαιολόγητη. Η πρόταση της Επιτροπής για παρέκκλιση από τη διαδικασία της ανακοίνωσης θα έπρεπε να ισχύει από την αρχή.

3. Συμπέρασμα

3.1 Η ΕΟΚΕ επιθυμεί να τηρηθεί από όλους η αρχή της πλήρους αλληλεγγύης για τη θέσπιση των έκτακτων μέτρων βάσει των οργανώσεων των αγορών και γι αυτό το λόγο διαφωνεί με την πρόταση της Επιτροπής για συγχρηματοδότηση της τάξεως του 50 % από τα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 9 Φεβρουαρίου 2005

Η Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Anne-Marie SIGMUND